

Duurzame haven, een nieuwe insteek

Fons Flebus

Educatieve dienst van het Havencentrum Lillo

INLEIDING

Op 19 juni werd een nieuwe havenexcursie voorgesteld door het HCL aan de leden van de VLA (figuren 1 en 2). De reacties bij de deelnemers waren positief. Enkele onderdelen zijn intussen bijgevijsd en de excursiebundel uitgeschreven. Intussen zijn de eerste scholen reeds op bezoek geweest en zijn er al verschillende aanvragen voor deze rondleiding.

EEN DUURZAME HAVEN

Steeds meer legt men in de samenleving de nadruk op duurzaamheid. Dat geldt vandaag even goed voor de bedrijvigheid in de haven. De manier van ondernemen, de wijze waarop men omspringt met energie en grondstoffen of hoe de industrie omgaat met restproducten is de afgelopen jaren steeds meer geëvolueerd richting duurzaamheid.

Daarnaast is het begrip ook belangrijker in de overkoepelende eindtermen voor de derde graad.

Om in te spelen op deze trends heeft het Havencentrum de excursie *Duurzame Haven* ontwikkeld. Deze excursie focust op de drie aspecten van duurzaamheid: de drie P's (*people*, *planet* en *prosperity*). De aanpak van de excursie is gericht op het betrekken van de leerlingen in het duurzaamheidsvraagstuk. Tijdens de excursie worden de leerlingen geconfronteerd met uitdagingen uit het verleden waarvoor men een oplossing heeft gevonden, maar ook met de uitdagingen waar de haven in de toekomst voor zal staan. De leerlingen kijken op een kritische manier naar de duurzaamheid van oplossingen of gaan er zelf naar op zoek.

GEKOPPELD AAN DE EINDTERMEN

Duurzame Haven is een excursie die het thema duurzaamheid koppelt aan de eindtermen van het vak aardrijkskunde in de derde graad. De excursie is gericht op wetenschappelijke en niet-wetenschappelijke richtingen binnen ASO-TSO-KSO. Hieronder vind je een oplistijng van de behandelde thema's met de verwijzing naar eindtermen.

Figuur 1 Terreinstudie met overzicht van de grondig vernieuwde haven

Thema 1: Een landschap analyseren

Eindtermen 12 en 25:

- De opbouw van het 'Antwerpse Stadsgewest' met de haven als belangrijk onderdeel: historisch, morfologisch en functioneel.
- Een polyvalente haven met goederenbehandeling, industrie en logistiek.

Thema 2: Verstedelijking en ruimtelijke ordening (ET)

Eindtermen 12, 13, 14, 15, 26, 28, 29 en 30:

- Ruimtelijke structuurplanning met nadruk op het GRUP zeehavengebied Antwerpen.
- Verstedelijkingsprocessen en -problemen; urbanisatie, suburbanisatie, rurbanisatie, gentrificatie.
- Mobiliteitsproblemen en pendel: In het kader van modal split en modal shift, met de nadruk op internationaal vervoer.
- Natuurbehoud en natuurcompensaties in het havengebied.

Thema 3: Draagkracht

Eindtermen 7, 10, 26 en 27:

- Voedselvoorziening, met nadruk op transport, opslag, internationale handelsakkoorden, fair trade...
 - Afvalverwerking en recycling.
 - Het belang van hernieuwbare energie.
 - Greening van de industrie

Thema 4: Mondialisering

Eindtermen 11 en 27:

- De maritieme infrastructuur en toegankelijkheid.
- De containertrafiek in de wereld als voorbeeld van globalisatie.

Thema 5: De maatschappelijke rol van de geografie

Eindterm 1:

- Tewerkstelling in de haven.
- Verscheidenheid aan beroepen.

Het doel van deze excursie en ook van de excursiebundel is de leerlingen te laten nadenken over het duurzaamheidsvraagstuk. Daarom bestaat de bundel uit drie delen. Het eerste deel is een naslagwerk met informatie over de (duurzaamheid van de) verschillende excursiepunten. Tijdens de voorbereidende lessen en bij de naverwerking is dit de leidraad voor de student.

Het tweede deel bestaat uit synthesesbladen. Hierop noteert de leerling telkens de gegevens van het excursiepunt (naam van het bedrijf, de lokalisatie en/of het havennummer). Daarnaast is er ruimte voor reflectie. Op elk excursiepunt moeten de leerlingen zelfstandig noteren welke aspecten van duurzaamheid, zowel positief als negatief, aan bod komen. Deze aspecten worden door onze gidsen aangereikt.

Het derde deel dient om de leerlingen uit te dagen. De leerlingen krijgen als opdracht een duurzame oplossing te vinden voor een probleem dat zich stelt in de haven. Het oplossen van deze taak gebeurt niet tijdens de excursie, maar tijdens de naverwerking in de klas of eventueel als huistaak.

Figuur 2 De opzet en de achtergrond worden voorgesteld in het auditorium van het Havencentrum

Bezoek de haven met het Provinciaal Havencentrum Lillo!

HAVEN IN LANDSCHAPPEN

Haven in Landschappen neemt je mee langs de verschillende landschappen in de haven van Antwerpen in het kader van de lessen aardrijkskunde. Daarbij komt ondermeer de werking van een sluis, de dokken en een containerterminal aan bod. De excursie dekt hierbij heel wat punten uit het leerplan voor aardrijkskunde in de eerste graad secundair onderwijs.

Het pakket voorziet een volledige excursiebundel met een voorbereiding in de klas, werkbladen tijdens de uitstap en een naverwerking die je na inschrijving kunt downloaden. Je ontvangt hiervoor een gebruikersnaam en wachtwoord.

AANBOD VOOR STUDENTEN LERARENOPLEIDING

Voor studenten die een lerarenopleiding volgen, combineren we in een specifieke excursie de economisch-geografische kijk op de haven met een studie van de havenlandschappen.

Daarnaast kunnen we op vraag van de groep ook de nadruk leggen op de technische aspecten in een haven of op de voedingsproducten die via de haven van Antwerpen hun eindbestemming bereiken.

PRAKTISCH

- Prijs: 6 euro per leerling met een minimum van 120 euro per groep voor gids en bedrijfsbezoeken (begeleiders gratis), exclusief busvervoer
- Vertrek en aankomstplaats:
Havencentrum Lillo, Scheldelaan 444 - Haven 621, 2040 Antwerpen
- Wanneer: elke werkdag tussen 8.30 en 17 uur
- Excursie mogelijk in twee talen: Nederlands en Frans
- Na inschrijving krijg je een gebruikersnaam en wachtwoord waarmee je de **werkbladen** kunt downloaden via www.havencentrum.be.

HAVENCENTRUM LILO

Scheldelaan 444, Haven 621, 2040 Antwerpen
T 03 569 90 12, F 03 569 90 39, reservatie@havencentrum.be
www.havencentrum.be, www.facebook.com/havencentrum

